

Съдържание

1. Научна конференция на Централната библиотека на БАН по случай нейната 140-годишнина — доклади и презентации (продължение)	3
2. Приносът на Библиотеката на Българската академия на науките в развитието на специалната библиография — ст.н.с. д-р Цветана Стайкова	4
3. Страници от историята. 140 години Научен архив на БАН — Габриела Йончева и Дарина Илиева	9
4. Предстоящи годишнини на членове на Българската академия на науките (1869-2010) — Стефка Хрусанова	15
5. Книги от Академичното издателство „Проф. Марин Дринов“, постъпили във фонда на Централната библиотека на БАН — Евгения Станчева	20
6. Нови постъпления във фонда на Централната библиотека на БАН — Евгения Станчева	22
7. Академик Дончо Костов. Избрани научни трудове. — София : Акад. изд. Проф. М. Дринов, 2009 (Представяне на труда)	32
8. Изложба „Аполония Понтийска — един век археологически проучвания“ — Тодор Стойчев, връзки с обществеността на НАИМ	33
9. Предстоящи изложби в Централната сграда на Българската академия на науките — Лидия Чолпанова	35

Редакционна колегия: ст.н.с. д-р Цветана Стайкова /отг. ред./, Евгения Станчева, Мария Ефремова

Фотоматериали: Мария Ефремова и Марио Стайков

Предпечатна подготовка: Мария Ефремова

Графичен дизайнер: Марио Стайков

Адрес за кореспонденция

гр. София 1040

ул. “15-ти ноември” №1

тел: 979 53 79, 979 52 54

<http://www.cl.bas.bg>

E-mail: webmaster@cl.bas.bg, staykova.tz@cl.bas.bg

**ВЕСЕЛА КОЛЕДА
ЧЕСТИТА НОВАТА 2010 ГОДИНА!**

Мили колеги и приятели!
По случай настъпващите празници
ви пожелаваме щастие, обич, топлина и сговор в семейството,
здраве и много успехи!
Желаем ви хубаво, празнично настроение!

Редакционната колегия

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН ПО СЛУЧАЙ НЕЙНАТА 140-ГОДИШНИНА – ДОКЛАДИ И ПРЕЗЕНТАЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

На 10 ноември 2009 г. в Големия салон на Централната сграда на Българската академия на науките бе проведена Юбилейна научна конференция на Централната библиотека на БАН, посветена на нейната 140-годишнина.

В настоящия брой на Информационния бюлетин на ЦБ на БАН представяме два от докладите — на ст.н.с. д-р Цветана Стайкова (ЦБ) и на Габриела Йончева и Дарина Илиева (НА).

Представяме и следните презентации:

— „История на библиотеката на Българската академия на науките” — ст.н.с. д-р Мария Аргирова <http://cl.bas.bg/about-central-library/bulletin-of-central-library-of-bas/volume-35/m-argirova.pdf/view>

— „Българската книга в историята на Санкт-Петербург (XVIII в.)” — проф. Валерий Павлович Леонов, Директор на Библиотеката на Руската академия на науките в Санкт-Петербург http://cl.bas.bg/about-central-library/bulletin-of-central-library-of-bas/volume-35/bb_bas.pdf/view

— „Библиотеката на Санктпетербургските висши женски (Бестужевски) курсове (1878-1918)” — Максим Анатолиевич Морозов, Гл. библиотекар на Научната библиотека на Санктпетербургския университет <http://cl.bas.bg/about-central-library/bulletin-of-central-library-of-bas/volume-35/bbk.pdf/view>

Посланието на конференцията към нашите колеги и партньори е следното:

В знак на преклонение и на вяра в духовните ценности на човечеството ние, библиотекарите от Централната библиотека и библиотечната мрежа на БАН, изразяваме нашата увереност, че библиотеките и напред ще запазят облика си на институции, които чрез своите трансформации и иновации на базата на новите технологии ще съхраняват духовните завоевания, защото в тях е събрана силата на разума и паметта на поколенията.

**ПРИНОСЪТ НА БИБЛИОТЕКАТА НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
В РАЗВИТИЕТО НА СПЕЦИАЛНАТА БИБЛИОГРАФИЯ**
Ст.н.с. д-р Цветана Стайкова, E-mail: staykova.tz@cl.bas.bg

**1. СЪЗДАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА БИБЛИОГРАФИЯТА В БИБЛИОТЕКАТА НА
БЪЛГАРСКОТО КНИЖОВНО ДРУЖЕСТВО**

Специалната библиография в България се появява в края на 19 век и в продължение на повече от сто години се развива с различен интензитет във всички научни области. Най-големите български учени, особено в областта на естествените, хуманитарните и обществените науки, едновременно с научните си постижения допринасят в значителна степен и за библиографските проучвания в своята област. Началото на специалната библиография се свързва със създаването през 1869 в гр. Браила (Румъния) на Българското книжовно дружество. Библиотеката на БКД, която е съществена негова част, заема изключително място в осъществяването на благородните цели, в името на които е създадено — да издига духовното равнище на българския народ. Затова в Устава на Дружеството, приет на общото събрание в дните на учредяването му — 26-29 септември 1869, особено внимание е отделено на въпроса за нейното организиране и предназначение.

Създателят на Библиотеката на БКД Васил Д. Стоянов (1839-1910), едновременно с отговорността, която поема — да комплектува нейния фонд, се нагърбва и с нелеката задача да направи необходимото, за да може всяка книга да стигне до своя читател. Ето защо на страниците на *Периодическо списание на БКД* той публикува освен списъци с “новонабавена литература”, с което поставя началото на българската регистрационна и текуща библиография, но и персонални библиографии, т.е. списъци с публикации на учени, придружаващи статиите за тях, както и годишни сводки на съдържанието на *Периодическото списание*. Особено ценни и полезни за своето време са поместените в списанието обзори, които Стоянов превръща в критични обзори за новоизлезли трудове, например “Старобългарска граматика с упражнения, образци на старобългарски паметници и речник” на Любомир Милетич (*Период. сп. БКД, 1892, 40, с.696-698*) или трудове, чието излизане от печат е предстоящо, като “Речник на български език от Найдена Герова” (*Период. сп. БКД, 1892, 39, с.491-494*), който след отпечатването си получава високата оценка на автора (*Период. сп. БКД, 1895, 48, с.1018-1020*).

Първите био-библиографски списъци се появяват на страниците на *Летопис на Българското книжовно дружество*. Те придружават или помениците за умрелите членове на Дружеството, или пък кратките доклади, с които се приемат заслужили учени за негови редовни и дописни членове.

Посочените примери бележат начален стадий на почти всички видове библиографска информация, които днес познаваме. Освен това, Васил Д. Стоянов поставя за първи път пред българските учени изискването за библиографска подработка като необходимо условие за научната стойност на техните изследвания, а тя, от своя страна, е основата на прикнижната и пристатийната библиография. Всички посочени примери са показателни за важното място, което създателите на Българското книжовно дружество отреждат на библиографията — една традиция, продължаваща и по-късно в дейността на Българската академия на науките. В тези първи десетилетия на съществуване на Дружеството обаче, при липсата на други средства за информирание и за пропагандиране на научните публикации, библиографията има първостепенно значение. Българските учени са осъзнали нейната роля и са използвали нейните възможности. Затова не е случаен фактът, че най-видните представители на българската наука са посветили значителни усилия и немалка част от творческата си дейност на библиографията в своята област.

2. БИБЛИОГРАФИ – АКАДЕМИЦИ

АЛЕКСАНДЪР ТЕОДОРОВ-БАЛАН (15.10.1859-12.02.1959)

Научноизследователската дейност на акад. Александър Теодоров-Балан в областта на литературната наука и езикознанието е предпоставка за неговите библиографски интереси. Убеждението му, че всяко научно изследване трябва да почива на здрава книгописна основа, го кара да посвети значителна част от своите научни занимания на издирването и описването на българското книжовно наследство от епохата на Възраждането.

През 1885 г., когато в *Периодическо списание на Българското книжовно дружество* акад. Балан започва да издава книгописа на българската книжнина, едновременно с това той поставя на сериозна, обществена основа въпроса за създаване на научна библиография у нас. Това е отразено и в неговия преглед на развитието на българската библиография „Книгописният труд у българите” (*Годишник на Софийския университет*, 2, 1905-1906, 1906).

Той пише: „Аз оценявах задачата на дружеството и на негова орган в пряка връзка с развоя на нашата книжнина, и в съзнание на нуждата от редовен и всестранен книгопис за прегледа на книжнината откъм вървеж и стойност излязох в XVI. книга на Периодическо списание (1885: „Книгопис от д-ра Балан”, 169-181) с едно разяснение на значението на книгописа изобщо, на предмета му и на условията у нас, и с показ на един план за неговата изработка”. По-нататък той отбелязва „спънките на българския книгопис” — спънки от липса на охота към такъв духоморен и неприносен труд и на организирана помощ библиотечна и книжарска...” (с.169-170).

Идеята на акад. Балан да създаде репертоар на българската печатна книга възниква по повод на нейната 100-годишнина. В предговора към репертоара той съобщава, че е започнал събирането на материала още през 1882 г. През 1909 г. Българското книжовно дружество издава неговия капитален труд „Български книгопис за сто години (1806-1905)”, 1667 с. Това е едно изключително дело, което обхваща цялата българска печатна продукция до 1905 г. и съдържа 15 258 библиографски описания.

По думите на акад. Петър Динев „съставянето на труда е изисквало грамадни усилия в течение на дълги години, съпроводено е било с продължителни издирвания у нас и в чужбина и свидетелства за необикновена енергия и упоритост, за безкрайна любов към българската култура” (*Сб. в чест на акад. А.Т.-Балан по случай деветдесет и петата му годишнина*, 1955, с.36).

НИКОЛА МИХОВ (06.03.1877-05.04.1962)

През 1912-1932 акад. Никола Михов работи в големите западноевропейски библиотеки — в Мюнхен, Брюксел, Берлин, Виена, Париж, Марсилия, Лондон, Женева, където издирва данни за икономическата, демографската и културната история на България до Освобождението 1878, за историята на Турция през този период.

Акад. Никола Михов има изключителни заслуги за развитието на българската библиография. Ръководен от съзнанието за нейната роля за развитието на историческите науки, той посвещава голяма част от творческите си сили на изследвания върху миналото на българския народ, отразено в чуждестранни източници. За него правенето на библиография е не само описание, класифициране и подреждане на документалните източници, а преди всичко “самостоятелни и задълбочени проучвания на иначе мъчно обозрима литература по определена тематика и конкретно излагане на добрите резултати, с оглед да се подпомогнат бъдещите изследвания в тази област” (Боров, Т. Д-р Н. Михов или за научния характер на библиографските трудове. // *Септември*, 1968, № 9, 227-236).

За него библиографската работа е началният етап на творческия процес. По думите на проф. Тодор Боров, методът на акад. Никола Михов за разработване на вече издирения материал е “чисто научноизследователски”. Въпреки че не е оставил теоретични и методични разработки върху създаването на библиографските указатели, самите трудове на акад. Никола

Михов представляват образци, от които библиографите — автори на научни библиографии, могат да черпят сведения и да извличат знания за своята творческа работа.

Проф. Веселин Трайков отбелязва: “В разстояние на десетилетия наред следват том след том, истински съкровищници със сведения, нужни на българската и балканска историография. Внимателно премислил цялостния план на заниманията си, д-р Михов последователно осъществява няколко добре оформени поредици от издания” (Трайков, В. Научното дело на д-р Никола Михов // *Помощни исторически дисциплини*, 2, с.246):

Акад. Никола Михов осъществява няколко добре оформени поредици от библиографски издания. Първата от тези поредици е: Библиографски източници за историята на Турция и България. В 4 т. — София : БАН, 1914-1964.

По-нататък следват поредиците:

— Населението на Турция и България през XVIII и XIX в. Библиографски изследвания със статистически и етнографски данни. В 5 т. — София : БАН, 1915-1967;

— La Bulgarie et son peuple d'après les témoignages étrangers. I. Extraits des publications françaises. — Lausanne : 1918.

— Bulgarien und die Bulgaren. Im Urteil des Auslandes. II. Werke in deutscher Sprache. — Sofia : 1929.

— Bibliographie des articles de périodiques allemands, anglais, français et italiens sur la Turquie et la Bulgarie — Sofia : ABS, 1938.

— Contribution à l'histoire du commerce bulgare (Documents officiels et rapports consulaires). [T.] I-VI. — Sofia : 1941-1969.

“С цялата своя практическа и теоретична дейност д-р Никола В. Михов си издигна приживе паметник, какъвто имат малцина български учени. Той остави след себе си цяла школа, посочи пътя на българската историческа библиография като сериозна научна дисциплина в помощ на българската историография, за решително издигане нивото на българската историческа наука. Това според него зависи от труда на българския учен, от неговата всеотдайност, трудолюбие и постоянство, красноречив пример за който остави самият д-р Никола В. Михов” (Трайков, В. Научното дело на д-р Никола Михов // *Помощни исторически дисциплини*, 2, с.257).

ИВАН ДУЙЧЕВ (18.04.1907-24.04.1986)

Пример за блестящо съчетание между голям учен и отличен библиограф е и акад. Иван Дуйчев. Макар чисто библиографските му публикации да не са многобройни, всичките му научноизследователски трудове почиват на солидна библиографска основа. Голямо значение в тази връзка имат неговите критични библиографски обзори, библиографски рецензии и анализи. Особено място заемат също така и многобройните му публикации в областта на историческите извори. Ето някои от тях:

1. За документите на Ватиканския архив, отнасящи се до българската история. // *Известия на Историческото дружество — София*, 13, 1933, 113-141.

2. Библиография на трудовете на Марин Дринов. // *Изследвания в чест на М. Дринов*. — *София*, 1960, 225-231.

3. Един средновековен библиотечен каталог. // *Известия на ЦБ на БАН*, 1, 1959, 97-102.

4. Относно библиотеката на д-р Иван Селимински. // *Известия на Държавната библиотека*, 2, 1963, 565-593 (съавт. И. Пенаков)

3. ПОСТИЖЕНИЯ НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН В ОБЛАСТТА НА СПЕЦИАЛНАТА БИБЛИОГРАФИЯ

Важен етап в развитието на специалната библиография настъпва с реорганизацията на Академията в края на 40-те и началото на 50-те години. С приемане на Закона и Устава на БАН от 1947 г. към нея се създават нови и се присъединяват вече съществуващи институти. Бъл-

гарската академия на науките се превръща в съвременно научно учреждение с международни научни контакти и потребност от изява на своите творчески възможности пред света. Това се отразява благоприятно върху развитието на библиотечната мрежа и по-специално на библиографско-информационната дейност на институтските библиотеки. От 1957 г. Централната библиотека на БАН придобива статут на център на специалната библиография в България по профила на Академията. Под нейно ръководство филиалните библиотеки създават редица библиографски издания — всяка по своя профил. В тях се изработват образци на съвременната специална библиография, която в различни форми (на книжни или електронни носители) обслужва научния потенциал на Академията или изпълнява маркетингови функции за популяризиране и пропагандиране на научните постижения на учените и специалистите в нея.

От своя страна сътрудниците на Централната библиотека на БАН изработват библиографски справочници с по-общ характер.

Био-библиографският справочник **“Сто години Българска академия на науките 1869-1969. Т.1-3”, 1963-1972 г.**, издание на Централната библиотека на БАН, представя в три тома научния състав на Академията в продължение на стогодишното ѝ развитие. Първият том съдържа био-библиографски сведения за всички академици и член-кореспонденти на БАН от създаването ѝ като Българско книжовно дружество в Браила (1869 г.) до 1969 г. Вторият и третият том съдържат био-библиографски сведения за професорите и старшите научни сътрудници на Академията в областта на обществените и природо-математическите и приложните науки. Всеки от томовете е снабден с подходящ помощен апарат.

Био-библиографският справочник **“Академици и член-кореспонденти на БАН (1988)”, 1989 г.** съдържа био-библиографски сведения за всички живи академици и член кореспонденти (към 1 януари 1989 г.). Той е изграден по същата методика, по която е изработен и справочникът **“Сто години БАН”**.

Цялата печатно-издателска продукция на Българското книжовно дружество и на Българската академия на науките от 1869 г. до 1953 г. е обхваната в **“Опис на изданията на БАН 1869-1953”, 1956 г.** Тази библиография има за цел да ориентира читателите за съдържащата се в академичните издания информация. Описът съдържа библиографски текст и показалци; библиографският текст е съставен от две части: част I — сведения за всички поредични и периодични издания на БАН и присъединените институти и част II — сведения за монографии, сборници и други самостоятелни издания.

Следвайки, доколкото е възможно, методиката на съставянето му, авторски колектив от библиографи в Централната библиотека на БАН изработва негово продължение в областта на обществените науки — **“Опис на изданията на Българската Академия на науките 1954-1970. Обществени науки”, 1985 г.** За съжаление, той не е снабден с реален, т.е. разкриващ съдържанието на включените документи показалец, което до голяма степен намалява информационната му стойност.

Една от основните области в библиографската дейност на Централната библиотека на БАН съвместно с филиалните библиотеки е изработването на персонални био-библиографии на видни български учени от поредицата **“Био-библиографии на български учени”**. Началото на тази традиция, продължаваща вече няколко десетилетия, е поставено с издаването през 1953 г. на био-библиографията на известния български историк и археолог Гаврил Кацаров (1874-1958). Тя е посветена на 80-годишнината на юбиляра и има за цел да представи пълно и задълбочено цялостния портрет на учения.

Последвана е от едно издание, замислено също като юбилейно, но за съжаление издадено посмъртно през 1954. То отразява живота, научната и обществената дейност на големия български биолог Методи Попов (1881-1954).

Тези първи издания в областта на хуманитарните и природните науки, твърде сполучливи по отношение на осъществяване замисъла на авторите си, поставят началото на една поредица, чрез която повече от пет десетилетия българската наука се представя пред света чрез творческите портрети на водещи учени в различните области на знанието.

Моделът, възприет за персоналните био-библиографии на български учени, обхваща:

1. *Встъпителна статия (студия) за научната и обществената дейност на учения.*
2. *Обяснителни бележки от съставителя.*
3. *Важни дати от живота, научната, преподавателската и обществената дейност на учения.*
4. *Библиография на трудовете на учения в няколко радела: научни трудове, научно-популярни публикации, редакторска дейност, научно ръководство на кандидатски и докторски дисертации и пр.*
5. *Литература за живота, научната и обществената дейност на учения.*
6. *Помощен апарат – система от показатели и списък на източниците и съкращенията им.*

Централната библиотека има зачителен принос не само в издаването на библиографски справочници. Тя има съществено място и в работата по теорията, историята и методиката на специалната библиография. Научните трудове на сътрудниците ѝ се публикуват в продължаващите издания *“Известия на Централната библиотека на БАН”* – 1959-1973 г. и *“Проблеми на специалните библиотеки”* – 1975г.–, на чиито страници са представени и обобщени резултатите от практическата и научноизследователската им дейност. Ежегодно сътрудниците на Централната библиотека на БАН публикуват статии и студии по проблемите на специалната библиография.

4. СПЕЦИАЛНАТА БИБЛИОГРАФИЯ И НОВИТЕ ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

През 2008 г. излезе от печат енциклопедичният справочник **„Чуждестранна българистика през XX век”** (Акад. изд. „Проф. М.Дринов, 2008 г.), който е пръв опит за представяне на българистичните проучвания от първите десетилетия до края на миналия век. Той съдържа био-библиографски статии за чуждестранни учени, които в една или друга степен са дали своя принос в развитието на българистичните изследвания през XX в. в областта на обществените и хуманитарните науки, което свидетелства, че българистиката има завоювани позиции в света не само поради дългата си повече от 100 г. история, но и поради значимите обекти, които изучава.

И тук може да се направи една съпоставка между огромната база данни, поддържана от Съвета по българистика към Президиума на БАН, която съдържа ценна информация за българистичните изследвания и се актуализира непрекъснато, и издадената печатна форма на библиографска информация – енциклопедичния справочник **„Чуждестранна българистика през XX век”**. Тази съпоставка между различните форми и различните носители на библиографска информация разкрива интересна картина.

Библиографската информация, чиято основа са данните, даващи възможност за отличаване на един документ от друг (т.е. неговото идентифициране), получава твърде широки перспективи за развитие на базата на електронните носители. Тяхното използване, както е известно, се налага от необходимостта да се съсредоточи много по-голям обем информация в много по-малко пространство, както и да се улесни достъпът до нея чрез създаване на условия за по-лесното ѝ пренасяне и откриване. Освен това, от съществено значение е и мултимедийното ѝ представяне, което значително увеличава и обогатява възможностите за нейното пълно и цялостно възприемане. А експонирането ѝ в Интернет я прави достъпна за потребителите от всички части на света чрез едновременно предлагане на гама от комплексни услуги. Нейните предимства произтичат както от изключително съгъстената форма на информацията, така и от възможностите за нейното разделяне на отделни части, които могат да бъдат обект на самостоятелно проучване. Вховете за търсене на информация по автор, предмет, географско понятие, издателство, град и година на издаване и пр. се допълват от изграждането на самостоятелни файлове на списъци на имена, заглавия, предметни рубрики, географски понятия, издателства и т.н.

Електронните носители са и тези, които позволяват библиографските данни за документите да съпътстват не само споменатите съкратени форми на съдържанието им, но и техните пълни текстове, т.е. чрез тях се идентифицират отделните документи в системата на пълнотекстова информация. Нещо повече – електронните носители на библиографска информация я превръщат от затворена в отворена система, при която до голяма степен изчезват различията между отделните видове библиографски указатели – специални, тематични, био-библиографии и пр. Това се постига благодарение на факта, че могат да се извличат различни данни, систематизирани по определен начин, отговарящи на изискванията на търсенето.

Тук трябва да се подчертае, обаче, че електронните носители на библиографска информация не трябва да дублират книжните, печатните библиографии, а да поднасят нещо ново. Т.е. необходимо е те взаимно да се допълват.

От друга страна, всеки библиографски указател представлява система от взаимно свързани и взаимно обусловени елементи като уводна статия или студия, обяснителни бележки, корпус, показалци и т.н. За съжаление, именно тази цялостност и обзримост на библиографската информация се нарушава с въвеждането на електронните носители. При тях същественото е “менюто”, което се представя от ключовите думи, но което предоставя информацията “на парче”. А потребителят се нуждае от цялостен поглед върху съдържащите се сведения в корпуса, от различните входи, които показалците му откриват, от уводните думи, които го насочват към върховите постижения в научноизследователската работа.

Новите технологии не отричат старите, те просто запълват нови медийни ниши и преопределят функциите си в тях.

Дори гигантските информационни мрежи едва ли ще могат да изместят и книгите, и библиографските указатели. В бъдеще човечеството повече от всякога ще се нуждае не само от електронната информация или знания, но и от мъдростта на вечните книги и от библиографските указатели с уникален характер.

Статията е част от труда на Цветана Стайкова „Специалната библиография в България. Съвременно състояние и перспективи за развитие” (София, Акад. изд. Проф. М. Дринов, 2003 г.)

СТРАНИЦИ ОТ ИСТОРИЯТА. 140 ГОДИНИ НАУЧЕН АРХИВ НА БАН¹

Габриела Йончева, E-mail: archiv2@abv.bg

Дарина Илиева, E-mail: dari_bas@abv.bg

През 2009 г. Българската академия на науките (БАН) чества 140 години от своето създаване, а заедно с нея юбиляр е и Научният архив на БАН (НА на БАН). Започнал своята дейност още с основаването на Българското книжовно дружество (БКД) в Браила през септември 1869 г., НА може да се счита за най-старата архивна институция в страната. Профилиран е като архив за документите на самата академия, независимо от времето на тяхното създаване, а също и за личните фондове на българските учени, членове на БАН или на основна работа в нея. Очевидно е, че НА на БАН има своето място и значение в националната архивна мрежа. Дори и в исторически аспект се е формирал значително по-рано от държавните архиви и има собствен принос за опазването на документалното наследство.

Раждането на академичния архив неизменно се свързва със създаването на БКД. Възникването му извън пределите на отечеството, без постигната национална идентичност и държавност, прави това събитие безпрецедентно в историята на Европа и предвестник на успешния завършек на националноосвободителното движение.

¹ Пълният текст на доклада ще бъде публикуван в “Списание на БАН” през 2010 г.

Дейността на новоучреденото Книжовно дружество се поставя на много широка демократична, общонационална и общоевропейска основа. В това отношение най-големи са заслугите на първия дружествен председател Марин Дринов. Той пътува непрекъснато и събира важни документи от българската история в европейски архивохранилища и библиотеки. Плод на тези търсения са неговите статии, публикации в печатния орган на БКД “Периодическо списание”, в които той посочва десетки непознати извори за българската история от XIII до XVII в. На страниците на “Периодическо списание” развива научна и литературнокритична дейност и друг от основателите на Дружеството — Васил Друмев (Митрополит Климент). Той обнародва за пръв път “Мати Болгария” на Неофит Бозвели.

В резултат на този интерес към българските старини за кратко време Дружеството успява да събере няколко ценни ръкописа и други документи на Александър Екзарх, Йордан Х. Константинов-Джинот, Михаил Попович, Неофит Бозвели, които образуват ядрото на бъдещия исторически архив. БКД смята за свой дълг да подтиква ученолюбивите българи (учители, търговци, занаятчии) да издирват, събират и пазят документалните материали за историята на българския народ. Още в първа книжка на “Периодическо списание” се отправя апел към съотечествениците за събиране на исторически, фолклорен и друг материал, необходим за обработването на българския език, народната словесност и изобщо на българската история (1). Този опит да се активизира събирането на документи се подсилва с изпращането на натоварени с тази задача лица из страната, както и с преписка с притежателите на ръкописи.

В Браилския период на Дружеството се образува архив и от неговата административна и научно-организационна дейност, грижливо съхранен от деловодителите Васил Д. Стоянов, Васил Друмев и Тодор Пеев. Последният прави препис на всички протоколи на управителните тела (общи годишни събрания, заседания на настоятелството) и дори на кореспонденцията на Дружеството. Благодарение на тази негова дейност НА на БАН разполага с двойни екземпляри от документите за дейността на БКД в Браила (1869 — 1876 г.), което поставя на здрава основа образуване на общонационален исторически архив (2). Събраният в течение на седем години архивен масив наброява няколкостотин документа: дневници, пълномощни, писма, покани и др.

На 28 октомври 1878 г. извънредно главно събрание на БКД “на драго сърце” взема решение за преместване на Дружеството в София (3). Настоятелството на БКД изпраща чрез Тодор Икономов в България архивите, сбирките и библиотеката, които се побират в два сандъка и остават на съхранение в Народната библиотека в София до 1882 г., когато се предават на новоизбрания Привременен комитет на БКД. В следващите две години комитетът подрежда архива на Дружеството, като отделя голямо внимание и на събирането на нови ръкописи (4).

През 1884 г. под ръководството на Марин Дринов и Константин Иречек Дружеството си поставя за задача да уреди свой исторически архив. Постъпват архивните фондове на българските учени и общественици Сава Филаретов, Спиридон Палаузов, митрополит Натанаил Охридски, Райно Попович и др.

Превръщането на БКД в Българска академия на науките през 1911 г. открива нови възможности за развитието и обогатяването на нейния фонд. В член 33 от новия устав се предвижда да се уреди сбирка от ръкописи и старопечатни книги, от художествени старини, от живописни и скулптурни образи на заслужили българи (5).

Но едва след войните (1912 — 1918 г.) Управителният съвет на БАН започва да проявява по-сериозни грижи за събиране на архивни фондове и документи. С годините сбирката постепенно нараства. Откупени са фондовете на Константин Иречек и Васил Златарски, както и отделни документи на други учени. В Архива чрез племенника на Феликс Каниц постъпват четири сандъка с фотографии, антични предмети, ръкописи и книги. Някои български учени също завещават на Академията своите архивни материали, убедени, че в нея те ще бъдат добре запазени и използвани за развитието на българската наука. Ценно дарение прави Йордан

Иванов — около 40 ръкописа и старопечатни книги. Взет е на съхранение и архивът на Андрей Ляпчев.

Макар и неорганизирано, в БАН чрез дарения и закупуване на документи се образува архив от разнородни материали: лични фондове, учреденски архиви, единични документи. Той се споменава в годишните отчети като “научен архив”. В Закона за БАН от 1940 г. се посочва, че Академията трябва “... да събере и обнародва изворите за историята на българския народ” (6). С това се поставят определени задачи във връзка с издирването и обработването на архивни документи и материали. Като цяло архивната сбирка е неподредена, неинвентирана и неописана. Едва в края на 1943 г. се съставя общ списък. Това е първият опис на архива на Академията, направен от Стоян Романски с 860 номера и кратки анотации на съдържанието на документите.

Известно време след войната събраните от БАН ръкописи и архиви се съхраняват в таванското помещение на оцелялата част от сградата в пакети и сандъци. Във връзка с преустройството на Академията нейното ръководство определя за своя важна задача събирането и критичното издаване на извори за българската история. Основата за това вече е поставена. Пристъпва се към организирано поддръждане и използване на архивната база.

Нарасналото количество документи налага създаването на специален орган, който да се занимава с комплектуването, обработването и опазването им. Управителният съвет на БАН излиза с решение през септември 1947 г. да се създаде Архивен отдел към Библиотеката на БАН, за уредник на който е назначен д-р Петър Миятев (7). Фактически с това решение Архивният отдел получава своето признание като структурна единица в Академията. За негова главна задача се определя събирането на оригинални писмени документи за стопанската, културната и политическата история на българския народ, издирването на документи на общественици и политици, архиви на всички дейци, които са управлявали България до 1944 г., и на организациите, играли съдбоносна роля за България.

За кратък период в хранилището на Архива постъпват фондовете на Иван Шишманов и Стефан Баламезов, документите на Централния революционен комитет в Букурещ, огромният фонд на търговската къща на братя Евлоги и Христо Георгиеви. Нов момент в дейността на Архива е създаването на тесни контакти със сродни институти от Москва, Прага, Варшава, подновяват се и се задълбочават връзките с Будапеща, Виена, Париж, Дубровник, откъдето се получава ценна методическа литература (8).

В началото на 1948 г. Архивът се обособява като самостоятелен отдел с ръководител акад. Андрей Протич, научен съвет, разширен личен състав и правилник.

На 11 април 1949 г. отделът се преименува в Архивен институт, като неговите задължения се разширяват: да издирва, събира, обработва, обнародва архивни материали, които са извори за историята на българския народ и на науката, да изследва въпросите на архивистиката у нас, да следи и проучва архивното дело в други страни (9). За директор на института е избран акад. Петър Динеков, който поставя задача да се издирят, приберат и изследват архивните материали на всички личности, играли важна роля в обществените и културния живот на България до 1944 г., а така също и на онези организации, които са развивали активна обществено-политическа дейност за същия период. За съжаление, недостатъчното финансиране на института се явява основна пречка за откупуване на ценни фондове. Въпреки трудностите Архивният институт започва да привежда в известност документалното богатство на Академията. Постъпващите материали са подложени на временна обработка и се снабдяват с описи, като по този начин стават достъпни за ползване. Започва и цялостната обработка на отделни фондове.

Този начален период на изостаналост е преодолян бързо благодарение на контактите с руската архивна наука. В доклад от 1948 г. за условията, при които работи Архивният отдел, се обръща внимание, че за правилното му развитие трябва да бъде използван “съветският опит досежно историческите архиви” (10). Предвижда се размяна на изданията на държавните архиви в Москва, Прага, Варшава, Букурещ, Виена и Париж (11). Цялостното развитие и

организиране на архивното дело в БАН през следващите години се базира на използването на руската архивна наука и опит (12).

БАН е един от инициаторите за изграждане на централизирано архивно дело в НРБ. В периода 1948-1949 г. се изнасят редица доклади и се изпращат писма до Министерския съвет (МС) с предложение за реализиране на тази инициатива. Това се постига с Указ № 515 от 10 октомври 1951 г. и Постановление № 344 на МС от 1 април 1952 г. Това е огромен успех, за който не малък дял има Архивният институт.

По този начин се изменя и неговият облик — от исторически архив с общ характер той се превръща в строго профилиран академичен архив. Основна негова задача е да събира, съхранява и обработва материалите на БАН и на българските учени — нейни членове. След 1952 г. Архивният институт пристъпва към по-организирана работа по издирване и комплектуване на архивни документи, въпреки че тази дейност все още не е поставена на планова основа и е силно ограничена съгласно Указа за Държавния архивен фонд. При така установения обхват на подлежащите на комплектуване от Архивния институт материали в него постъпват спомените на Павел Генадиев, архивът на Евтим Спространов, някои писма на Асен Златаров и Кирил Христов, а така също и фондовете на Спиридон Казанджиев, Атанас Шопов, Христофор Хесапчиев, Боян Пенев, Петър Абрашев, Йордан Иванов, Петър Мутафчиев, Елин Пелин, Михаил Попруженко, Георги Бончев и др. (13). Отзовавайки се на позива на Архивния институт от 30 ноември 1951 г., някои членове на Академията като Гаврил Кацаров и Кирил Попов още приживе предават на съхранение част от своите фондове (14). Част от големия и твърде ценен архив на академик Тодор Павлов по негово желание също е предаден и започва подреждането му от сътрудници на института. Цялото архивно имущество на Академията към 1960 г. възлиза на 130 фонда и 9 сбирки (15). Слага се началото на предметно-тематичен и именен каталог, подобрена е и отчетната регистрация на документите.

За правилната организация на документалните материали в Академията Архивният институт изработва типова номенклатура на делата на съществуващите тогава научни подразделения при БАН, повишава критериите при експертизата на ценността на документите. Издава се “Инструкция за организиране на делопроизводството на БАН” (1960 г.) и специален списък на видовете документи, създадени в Академията, със сроковете за тяхното съхранение. В този период Архивният институт извършва значителна научноизследователска и публикационна дейност, като издава материалите за историята на институцията, за живота и дейността на видни български и чужди учени: “Принос към биографията на Неофит Рилски”, 1951 г., “Из архива на К. Иречек”, 1953-1959 г., “Документи за историята на БКД в Браила 1868”, 1976 г., “Принос към биографията на Райно Попович”, 1959 г. и др. От 1957 г. до 1968 г. се издават “Известия на Архивния институт” (по-късно “Известия на Научен архив”) (16), в които има теоретични разработки по архивистика, по въпроса за централизиране на архивното дело, за организация на документалния материал, комплектуването и експертизата. На страниците на отделните книжки се публикуват и обзори на обработени вече фондове, отделни документи, научнокритически статии, информация за чужди архиви и др. Тези публикации и до днес се ползват от нашите изследователи.

Затвърждават се и се разширяват международните контакти на Архива. На конференциите на академичните архиви от социалистическите страни НА на БАН участва със свои доклади по теория и методика на архивознанието, историята на институцията, някои проблеми на археографията и др.

Продължава комплектуването на фондове — на Иван Вазов, П. К. Яворов, П. Р. Славейков, Алеко Константинов и др. Оформят се и няколко сбирки от материали, събрани в миналото или постъпващи периодично от Президиума на БАН. Прибрани са и архивите на някои подразделения, съществували преди 1944 г. като самостоятелни учреждения извън структурата на Академията: Археологическия и Етнографски музеи, Зоологическата градина, Природонаучния музей и др.

От 1960 г. до 1970 г. в Академията се извършват няколко структурни промени. Отначало Архивният институт е включен като самостоятелен “Архив на БАН” към Президиума на Академията, а по-късно влиза като самостоятелно звено в изградения Център за научна информация с Централна библиотека и Научен архив.

В посочения период се полагат усилия за подобряване на работата, като се набелязват по-конкретни мерки за активизиране на комплектуването като основно направление в дейността на Архива. В резултат на това за 3-4 години постъпват толкова фондове, колкото за целия период на съществуването на Архива до тогава. Постъпват архивите на Рафаил Попов, Цани Гинчев, Стоян Романски, Иван Странски, Георги Караславов, Атанас поп Петров, Димитър Кацаров, Страшимир Димитров, Андрей Протич, Петър Ников, Симеон Варненски, Стефан Младенов, Константин Величков и др. Разширяват се правата и отговорностите на НА, като той става орган за управление на Държавния архивен фонд в рамките на БАН. Създават се четири негови филиала: към Етнографския институт с музей, към Института по изкуствознание, Института по археология и Националния институт по хидрология и метеорология. Организацията на комплектуването на научната документация в Академията е свързана по-нататък с организацията на нейната обработка, съхранение и използване.

Дейността на Архива за периода 1980-1989 г. се характеризира с положените значителни усилия за организиране и обработване архивите на институтите на БАН, които твърде много нарастват в сравнение с предходния период. Успех за НА е разработването на индивидуални номенклатури за всички научни поделения, което гарантира единство в работата им. Разработена е нова Инструкция за деловодната система в БАН. Особено внимание се обръща на пълнотата и качеството на описите, заслуга за което има експертната комисия при НА. Продължава комплектуването на лични фондове, макар и не в желаната степен поради трудности от обективен и субективен характер — липса на средства, нежелание на наследниците на фондообразувателите да предават архиви и др. Комплектуват се фондовете на Георги Узунов, Кръстю Миятев, Николай Лилиев, Жак Натан, Тодор Павлов, Михаил Арnaudов, Александър Бурмов и др.

Ако през 1947 г. в НА има 26 фонда, сега те са много повече. Увеличаването на документалното богатство е видно от следната таблица:

1947 г.	1959 г.	1977 г.	1989 г.	1996 г.
26 фонда	80 фонда	262 фонда	381 фонда	405 фонда

От 405 фонда през 1996 г. 303 са лични и 102 — учреденски. Личните архиви са предимно на членове на БКД и БАН и на български учени извън Академията. Учреденските фондове са на действащи в момента или вече несъществуващи научни поделения на БАН. Към 1996 г. са регистрирани и 21 сбирки от архивни документи, нотни материали, печати, мемоари, стари вестници и др. В Научния архив се съхраняват едни от най-старите и ценни славянски и старобългарски ръкописи от IX до XIX век., организирани в Сбирка X. Между тях са Битолският триод от XII в., Иваналександровият песнивец от 1337 г., псалтири и евангелия, сборници и дамаскини, както и два ранни преписа на Паисиевата история. Други по-големи по обем сбирки са Музикалната и Тракийската. Първата от тях се състои от архивни фондове на музикални дейци, композитори, диригенти, певци и музиканти. Втората е създадена от Тракийския научен институт и се състои от 44 архивни фонда на тракийски и македонски дейци и организации.

Демократичните промени след 1990 г. се отразяват и на развитието на БАН. Възниква необходимостта от структурна реформа, което поставя нови цели и задачи пред НА на БАН, съобразно променящите се обществени условия.

Въз основа на концепцията за реструктуриране на Академията (април 1993 г.) се извършва значителна промяна в мрежата от нейни поделения. С решение на ОС на БАН от

януари 1994 г. Научният архив става самостоятелно специализирано звено на бюджетна издръжка със статут на юридическо лице. Приоритет в дейността му става комплектуването на фондове на ликвидирани или трансформирани институти и лаборатории. Това на практика създава определени проблеми, но с бърза и резултатна намеса от страна на ръководството е постигнато опазване целостта на фондовете и осигуряване на приемственост на комплектуваните документи. В същото време започва дигитализация на описите на съществуващите фондове и е създадена специална програма за тяхното ползване. Пристъпи се към изграждане и на “Дигитална сбирка”. Всички нови постъпления своевременно се отразяват на страницата на Архива в интернет и в специализираните издания на БАН.

Без да измества основните си задължения по отношение на специфичните архивни дейности, Научният архив търси начин да формира облика си на една модерна културна и научна институция. В периода след общественно-политическите промени той е активен участник в национални и международни форуми. Сътрудниците на Архива се изявяват на регионално и национално ниво в научни конференции с доклади, представящи документалното богатство на академичния архив. В последните години участват и в международни форуми — в Полша, Румъния, Русия и др. Активизират се контактите и реализирането на съвместни проекти с архивни и научни институти не само у нас, но и в Европа.

Богатата документална база на това най-старо архивно учреждение у нас дава възможност за засилване на научноизследователската и публикационна дейност. На страниците на специализираните издания и периодичния печат Научният архив популяризира материали за историята на Академията, за живота и дейността на видни български и чуждестранни учени.

В последните години се утвърждава тенденцията да се подготвят тематични документални изложби, сборници и каталози по конкретни поводи за представяне на българското културно наследство и постиженията на българската наука. Фондовете на НА се използват за създаването на документални филми от поредиците на Националната телевизия, както и на пълнометражни филми. Почти не остава месец, в който уникални снимки и документи на Научния архив на БАН да не привлекат вниманието на медиите и гражданите.

Естествено пред НА остават нерешени множество проблеми като разширение и модернизирание на съществуващата материална база, актуализиране и компютъризиране на справочния апарат, профилиране и квалификация на кадрите.

Въпреки трудностите, които съпътстват ежедневната работа на специалистите, за своето дълголетно съществуване НА израства и се утвърждава като място за опазване и разпространение на информация за българската история, наука и култура. По последни данни днес Архивът съхранява 495 фонда, от които 153 институтски и 342 лични, предимно на членове на БКД и БАН. Регистрирани са 22 сбирки от архивни документи, нотни материали, печати, мемоари и др. Има и 72 частични постъпления на важни исторически документи.

Обезпечаването на обществото с пълноценна изворова база, отразяваща всички страни на неговото развитие във всеки конкретен исторически период от време, е една от основните задачи на всеки архив. В това отношение Научният архив на Българската академия на науките не прави изключение.

- (1) Периодическо списание, 1870, № 1
- (2) НА БАН, ф.1к, оп. 2, а.е. 1
- (3) Документи за историята на БКД. Т. II. 1878-1911 г., — София : 1966 г.; История на БАН 1869-1969. — София : 1971 г.
- (4) НА БАН, ф. 1к, оп.2, а.е. 1
- (5) НА БАН, ф. 1к, оп.2, а.е. 293
- (6) Уставите на БАН 1869 — 1984 г. — София : 1989 г.

- (7) НА БАН, ф. 1с, оп.1, а.е. 399
- (8) НА БАН, ф. 40с, оп.1, а.е. 39
- (9) НА БАН, ф. 1с, оп.1а, а.е. 400
- (10) НА БАН, ф. 40с, оп.1, а.е. 6
- (11) НА БАН, ф. 40с, оп.1, а.е. 8
- (12) НА БАН, ф. 14с, оп.1, а.е. 17
- (13) НА БАН, ф. 84с, оп.1, а.е. 739
- (14) Архивен институт при БАН. // Известия на Архивния институт, 1957, № 1.
- (15) Велева, Д. Архив при БАН. // 10 години централизирано архивно дело. Сборник. — София : 1951 г.
- (16) Известия на Архивния институт, 1957, № 1., 1959, № 2 и т.н.

ПРЕДСТОЯЩИ ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2010)

Стефка Хрусанова, E-mail: hrujanova.st@cl.bas.bg

15 г. от смъртта на ХАНЕС ОЛАФ ЙОСТА АЛФВЕН (30.05.1908-1995), шведски астрофизик.
Чуждестранен член (1974).

15 г. от смъртта на АЛЕКС БУДА (1911-1995), албански историк.
Чуждестранен член (1979).

80 г. от смъртта на ГУСТАВ ВАЙГАНД (01.02.1860-1930), немски езиковед и етнограф.
Чуждестранен член (1902).

85 г. от рождението на ВОЛФГАНГ ГЕЗЕМАН (1925), немски славист-литературовед.
Чуждестранен член (2008).

35 г. от смъртта на ЛЮСИЕН ГОДО (11.10.1887-1975), белгийски математик.

Чуждестранен член (1974).

20 г. от смъртта на АНДРЕ ГРАБАР (26.07.1896-1990), френски изкуствовед-византолог.

Чуждестранен член (1990).

90 г. от рождението на РЕЙМОН ДОДЕЛ (1920), френски физикохимик.

Чуждестранен член (1997).

35 г. от смъртта на ЮЛИУС ДОЛАНСКИ (23.02.1903-1975), чешки славист-литературовед.

Чуждестранен член (1963).

5 г. от смъртта на ВЛАДИМИР АЛЕКСАНДРОВИЧ КОТЕЛНИКОВ (06.09.1908-2005), руски радиоастроном.

Чуждестранен член (1987).

65 г. от смъртта на ЛЕОН ЛАМУШ (08.05.1860-1945), френски историк.

Чуждестранен член (1922).

80 г. от рождението на ЕВАНГЕЛОС МУЦОПУЛОС (1930), гръцки философ.

Чуждестранен член (2001).

65 г. от смъртта на **КАРЛ ПАЧ** (14.09.1865-1945), австрийски археолог.
Чуждестранен член (1941).

03 януари
90 г. от смъртта на **ФРАНЦ ТОУЛА** (20.12.1845-03.01.1920), австрийски геолог и минералог.
Чуждестранен член (1898)

04 януари
90 г. от смъртта на **ГРИГОР ДИМИТРОВ НАЧОВИЧ** (22.01.1845-04.01.1920), обществено-политически и държавен деец, дипломат и публицист.
Редовен член (1884).

08 януари
80 г. от рождението на **ВЛАДЛЕН СТЕПАНОВИЧ ВЕРЕШЧЕТИН** (8.01.1930), руски юрист.
Чуждестранен член (2006).

08 януари
105 г. от рождението на **АЛЕКСАНДЪР АЛЕКСАНДРОВИЧ ИМШЕНЕЦКИ** (08.01.1905-01.08.1992), украински микробиолог.
Чуждестранен член (1969).

08 януари
5 г. от смъртта на **СТЕФАН ПЕТКОВ СТОЙЧЕВ** (24.12.1933-08.01.2005), юрист.
Член-кореспондент (2004).

09 януари

95 г. от рождението на ХРИСТО АНГЕЛОВ ХРИСТОВ (09.01.1915-04.02.1992), историк.

Академик (1974).

10 януари

100 г. от рождението на ЕМИЛ ИВАНОВ ГЕОРГИЕВ (10.01.1910-01.05.1982), литературовед.

Академик (1977).

11 януари

145 г. от рождението на КАРЕЛ КАДЛЕЦ (11.01.1865-04.12.1928), чешки юрист.

Чуждестранен член (1924).

12 януари

115 г. от рождението на ВИКТОР ВЛАДИМИРОВИЧ ВИНОГРАДОВ (12.01.1895-04.10.1969), руски филолог-славист.

Чуждестранен член (1946).

12 януари

20 г. от смъртта на МИХАИЛ ТРИФОНОВИЧ ЙОВЧУК (19.11.1908-12.01.1990), руски философ.

Чуждестранен член (1972).

17 януари

30 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР НИКОЛАЕВИЧ НЕСМЕЯНОВ (09.09.1899-17.01.1980), руски химик-органик.

Чуждестранен член (1952).

17 януари

105 г. от рождението на **БОРИС НИКОЛАЕВИЧ ПОНОМАРЬОВ** (17.01.1905-21.12.1995), руски историк.

Чуждестранен член (1980).

18 януари

155 г. от рождението на **АТАНАС ПЕТРОВ ШОПОВ** (18.01.1855-07.04.1922), книжовник, етнограф, общественик.

Редовен член (1884).

19 януари

45 г. от смъртта на **ЯКИМ ИВАНОВ ЯКИМОВ** (08.06.1900-19.01.1965), инженер-топлоенергетик, обществен деец.

Член-кореспондент (1961).

22 януари

165 г. от рождението на **ГРИГОР ДИМИТРОВ НАЧОВИЧ** (22.01.1845-04.01.1920), обществено-политически и държавен деец, дипломат и публицист.

Редовен член (1884).

24 януари

85 г. от рождението на **ИВАН СТОЯНОВ ИЛИЕВ** (24.01.1925), икономист, обществен и държавен деец.

Член-кореспондент (1984). Главен научен секретар и заместник-председател на БАН (1988-1991).

26 януари

75 г. от рождението на **ВАСИЛ ДИМИТРОВ ЧИЧИБАБА** (26.01.1935), животновъд, общественик.

Член-кореспондент (1989).

28 януари

55 г. от смъртта на **КОНСТАНТИН ЧИЛОВ НИКОЛОВ** (04.05.1898-28.01.1955), лекар-интернист и кардиолог.

Член-кореспондент (1948).

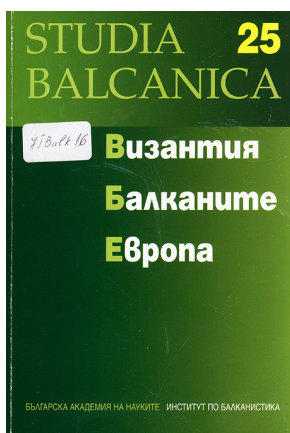

30 януари

85 г. от рождението на **ЙОЗЕФ РЖИМАН** (30.01.1925), чешки биохимик.

Чуждестранен член (1983).

**КНИГИ ОТ АКАДЕМИЧНОТО ИЗДАТЕЛСТВО “ПРОФ. МАРИН ДРИНОВ”,
ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН**
Евгения Станчева, E-mail: jeny@cl.bas.bg

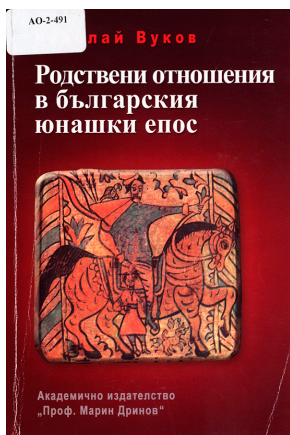
ВИЗАНТИЯ, Балканите, Европа : Изследвания в чест на проф. Василка Тъпкова-Заимова / Ред. кол. Агоп Гарабед Гарабедиян и др. — София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2006. — 662 с. : (Studia Balcanica, 25) ; Бележки под линия ; Библиогр. след всяка тема

ISBN 9549108554

ISBN 9789549108552

System number [000071164]

Изследване в чест на проф. Василка Тъпкова— Заимова.

ВУКОВ, Николай Иванов. Родствени отношения в българския юнашки епос / Николай Иванов Вуков. — София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2008. — 248 с. : Резюме на англ. ез. с. 244-246 ; Бележки под лини ; Библиогр. с. 226-243
ISBN 9789543222629

System number [000108908]

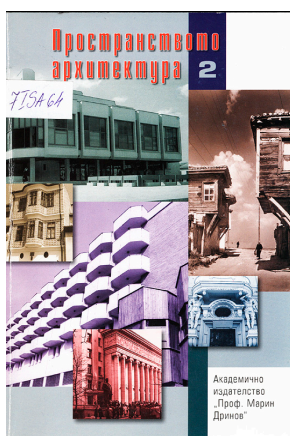
Първо, цялостно изследване на системата от родствени отношения в българския юнашки епос. Анализирани са различни типове отношения на кръвно, брачно и символично родство, като са изследвани тяхното съдържание, смисли и вътрешна функционалност в епическия контекст, както и разнообразните прояви на родствени отношения в българските юнашки песни. Изследването се опира на богата теоретична литература и запълва съществена празнота в общотеоретичните трудове върху родството и в литературата върху юнашкия епос.

ПЕТРОВ, Боян П. Прилепите — методика за изготвяне на оценка за въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост : Наръчник за възложители и експерти в областта на околната среда / Боян П. Петров. — София : БАН. Национален природонаучен музей, 2008. — 87 с. : ил.; табл.; фотогр. + CD-ROM ; Кратък терминологичен речник с. 73. ; Авт. отбелязан на гърба на загл. с. ; Библиогр. с. 70-72
ISBN 9789548828055

System number [000111854]

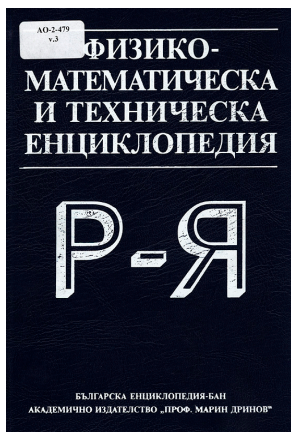
Методиката представя в систематизиран вид съвременните познания за прилепите в България и конкретизира методите и периодите за тяхното изследване.

ПРОСТРАНСТВОТО архитектура : Т. 2. Съвременната българска архитектура в контекста на европейската и световната / Ред. Любов Йонева. — София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2008 — 186 с. : ил.
ISBN 9789543221608

System number [000108772]

Изследването разкрива характерните промени в реалността и по-важните съвременни възгледи по основните въпроси на градоустройството. Проучванията са в обхвата на европейското урбанистично пространство в периода от 80-те години на XX в. на Запад, когато се оформят предпоставките и започват съвременните урбанистични промени, и от 90-те години насам в бившите социалистически страни, когато се извършва коренна промяна на устройствената им система — период на основна преориентация на градоустройството, който още не е приключил.

ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКА и техническа енциклопедия :
Т. 3. Р-Я. — София : Акад. изд. проф. Марин Дринов ; БАН.
Българска енциклопедия, 2008. — 707 с. : ил.

ISBN 9789548104173

ISBN 9789543223091

System number [000108907]

Първата българска научно-техническа енциклопедия, в която са представени в кратка енциклопедична форма основните съвременни знания и постижения във физико-математическите и техническите науки. Съдържа около 19 000 статии и 5 000 илюстрации.

НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН

Евгения Станчева, E-mail: jeny@cl.bas.bg

АБАДЖИЕВ, Стефан. И ако някога се случи непонятното : Стихове / Стефан Абаджиев ; Състав. и предг. Деян Деянов. — [София] : Стилмат, 2008. — 67 с.

ISBN 9789543360604

System number [000113377]

АНДЖЕЙЕВСКИ, Йежи. Три повести : Тъмнина покрива земята ; Вратите на рая ; Никой / Йежи Анджейевски ; Прев. от пол. ез. Димитрина Лау-Буковска. — Бургас : Информа принт, [2008]. — 308 с.

ISBN 9789549226027

System number [000110012]

АНТОЛОГИЯ на съвременната литовска поезия / Състав. и прев. Аксиния Михайлова. — София : Симолини, 2007. — 360 с.

ISBN 9789546770400

System number [000110054]

АТАНАСОВА, Диана. Мъченици, текстове, контексти : Мъченическите повествования в ръкопис №1039 от Народната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" / Диана Атанасова. — София : Стилмат, 2008. — 276 с. : ил. ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 252—271

ISBN 9789543360567

System number [000113580]

БАРНС, Джулиан. Артър & Джордж : Роман / Джулиан Барнс ; Прев. от англ. ез. Любомир Николов. — София : Обсидиан, 2006. — 480 с.

ISBN 9547691333

ISBN 9789547691339

System number [000113575]

БОЙКОВ, Григор. Татар Пазарджик : От основаването на града до края на XVII век. Изследвания и документи / Григор Бойков. — София : Amicitia, 2008. — 354 с. : ил. ; Терминологичен речник с. [329]—333 ; (Серия "Османска история") ; Бележки под линия ; Библиогр. с. [334]—346

ISBN 9789549229110

System number [000110038]

- БУШКОВ, Александър. Бяната / Александър Бушков ; Прев. от рус. ез. Георги Рачев. — София : HCM Медиа, 2008. — 280 с.
ISBN 9789548477673
System number [000113625]
- БУШКОВ, Александър. Войната на Вълка : [Роман] / Александър Бушков ; Прев. Георги Рачев. — София : HCM Медиа, 2007. — 300 с.
ISBN 9789548477147
System number [000113427]
- БУШКОВ, Александър. Вълка : [Роман] / Александър Бушков ; Прев. Георги Рачев. — София : HCM Медиа, 2007. — 297, [2] с.
ISBN 9789548477116
System number [000113425]
- БУШКОВ, Александър. Олигарсите : Хроника на мъртвото време / Александър Бушков ; Прев. Любомир Чолаков. — София : HCM Медиа, 2006. — 368 с. : ил. ; Библиогр. с. 360—363
ISBN 9548615444
System number [000113621]
- БУШКОВ, Александър. Триумфът на Вълка : [Роман] / Александър Бушков ; Прев. Георги Рачев. — София : HCM Медиа, 2008. — 258 с.
ISBN 9789548477239
System number [000113432]
- БЪЛГАРИЯ. [Законои и др. п.]. Закон за данък върху добавената стойност : Правилник за прилагане на ЗДДС. — София : Скорпио ви, 2007. — 286 с.
ISBN 9789547922471
System number [000104316]
- БЪЛГАРИЯ. [Законои и др. п.]. Новите данъчни закони 2008 / Коментар Диана Динева и др. ; Ред. — състав. Десислава Гълъбова. — София : Коман, 2008. — 336 с. : табл.
ISBN 9789549355123
System number [000113717]
- БЪЛГАРСКО-гръцки разговорник на най-употребявани думи и изрази. — София : Маг 77, 2008. — 354 с.
ISBN 9789545310539
System number [000110130]
- ГАЛИШКА-ВЛАДИМИРОВА, Мария. Генералът и артистите / Мария Галишка-Владимирова. — София : Български писател, 2008. — 224 с. : ил.
ISBN 9789544437121
System number [000110007]
- ГЕОРГИЕВ, Георги Николов. Македоно — Одринското движение в Кюстендилски окръг (1895-1903) / Георги Николов Георгиев. — София : Македонски научен институт, 2008. — 288 с. : Азб. показалец с. 263—282 ; Резюме на англ. ез. с. [283]—285 ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 247—262
ISBN 9789548187756
System number [000113662]
- ГРИЙН, Робърт. 48-те закона на властта : Ако искате да сте Героят на Историята... / Робърт Грийн ; Прев. от англ. Стамен Стойчев, Диана Кутева. — София : Сиела, 2001. — 776 с. : Поредица "Войни и власт" ; Азбучен указател ; Библиогр. с. 772 — 774
ISBN 9546493953
System number [000110274]

ДЕСЕВ, Любен Николов. Речник по психология / Любен Николов Десев. — 5. попр. и доп. изд. — София : Булгарика, 2007. — 640 с. : (Първо представяне на термини от педагогическата психология и частично от други сфери на психологията: обща и социална, генетична и диференциална, клинична и специална)

ISBN 9548378876

System number [000109965]

ДЖУМАЛИЕВ, Георги. История на Шуменската крепост : (Принос към историята на град Шумен) / Георги Джумалиев. — 2. изд. — Шумен : Добри Войников, 2008. — 288 с. : ил.

ISBN 9789549208634

System number [000113670]

ДРАГАНОВ, Боян. Зад завесата на големите скандали / Боян Драганов. — Русе : Ахат, 2008. — 260 с. : ил.

ISBN 9789549664010

System number [000110036]

ЗРОТЕВ, Владимир. Прочистване : Политическа философия на сталинизма / Владимир Зротев. — Бургас : Информа принт, 2008. — 432 с. : Библиогр. с. 428—430

ISBN 9789549226010

System number [000110018]

ИВАНОВ, Биньо Стоянов. Биньо Иванов, представен от Енчо Мутафов : Изследване, подбрани стихотворения, непубликувани стихотворения / Биньо Стоянов Иванов, Енчо Пенев Мутафов. — София : Просвета, 2008. — 150 с.

ISBN 9789540121420

System number [000109973]

ИВАНОВ, Пенчо. Два казуса и много съдби : /преживяно и пресъздадено от един адвокат / Пенчо Иванов. — Добрич : Нилекта принт, 2008. — 264 с.

System number [000110256]

ИВАНОВА, Ружа. Коментар на новия граждански процесуален кодекс / Ружа Иванова, Благвест Пунчев, Силви Чернев. — София : Труд и право, 2008. — 751 с. : Бележки под линия

ISBN 9789546081568

System number [000110056]

ИГНАТОВСКИ, Калоян. Полет ВА891 без закъснение : [Стихове] / Калоян Игнатовски. — София : Стигмати, 2008. — 56 с.

ISBN 9789543360574

System number [000113389]

ИГОВ, Светлозар Атанасов. “Бай Ганю” : Загадъчната творба за и проблематичния българин Бай Ганю / Светлозар Атанасов Игов. — Пловдив : Жанет-45, 2008. — 302 с. : Бележки под линия ; Библиогр. с. 260—267

ISBN 9789544914486

System number [000110003]

КАРДОШ, Петер. Ромски лабиринт : Книга-игра / Петер Кардош, Габор Няри ; Ил. Атила Старк ; Прев. Светла Кьосева. — София : Кралица Маб ; Фондация Следваща страница, 2008. — [220 с.] : ил.

ISBN 9789545330926

System number [000113843]

КЕРЕМИДЧИЕВА, Славка. Копривщица — история и език / Славка Керемидчиева. — София : Multiprint, 2008. — 146 с. : Библиогр. след всяка тема ; Речник с. 51—115

ISBN 9789543620296

System number [000095450]

КИРИЦОВА, Ваня. Писма от тигана : Астрологична любовна тактика на Яна Шарана / Ваня Кирицова. — София : РИК Симел, 2008. — 223 с. : ил.

ISBN 9789549487398

System number [000109988]

КИТАНОВ, Китан. Организираната наркопрестъпност : Криминологична характеристика и полицейска превенция / Китан Китанов. — София : Полиграфическа база МВР, 2008. — 368 с. : фиг. ; табл. ; Бележки под линия ; Резюмета на бълг. и англ. ез. с. 355—360 ; Библиогр. с. 361—366

System number [000110055]

КЛАУС, Вацлав. Синя, а не зелена планета : Кое е застрашено, климатът или свободата? / Вацлав Клаус ; Прев. Петър Златев. — София : Международни отношения ; Славяни, 2008. — 212 с. : Бележки с. 189—202 ; Библиогр. с. 203—212

ISBN 9789543680214

System number [000113859]

КОЕВ, Станислав. Трудово право / Станислав Коев. — Варна : Черноризец Храбър, 2008. — 224 с. : Библиогр. с. 222-223

ISBN 9789547153967

System number [000113647]

КОЕЛЮ, Паулу. Вещицата от Портобело / Паулу Коелю ; Прев. от португалски ез. Вера Киркова. — София : Обсидиан, 2007. — 302 с.

ISBN 9789547691445

System number [000113716]

КОМБИНИРАН гръцко — български речник = Леоийкь ἑλληνο-βουλγαρικό / Колектив към Издателска къща МАГ-77. — София : Маг 77, 2008. — 272 с.

ISBN 9789545312

ISBN 9789545310522

System number [000112708]

КОМБИНИРАН испанско — български речник = Diccionario español-búlgaro / Колектив към Издателска къща МАГ-77. — София : Маг 77, 2008. — 288 с.

ISBN 9789545310522

System number [000112703]

КОНСТАНТИНОВ, Андрей. Адвоката : [Роман] / Андрей Константинов ; Прев. от рус. Ива Николова. — София : НСМ Медиа, 2006. — 238, [1] с. ; [Бандитска сага. Кн. 1.]

System number [000113437]

КОНСТАНТИНОВ, Андрей. Съдията / Андрей Константинов ; Прев. от рус. ез. Ива Николова. — София : НСМ Медиа, 2006. — 286 с.

System number [000113628]

КОРНУЕЛ, Патриша. Книгата на мъртвите : [Роман] / Патриша Корнуел ; Прев. Ралица Ботева. — София : Бард, 2008. — 446 с.

ISBN 9789545859366

System number [000113818]

КРАТОХВИЛ, Иржи. Лейди Карнавал / Иржи Кратохвил ; Прев. от чешки ез. Луиза Бусерска. — София : Стигмати, 2008. — 216 с.

ISBN 9789543360628

System number [000113675]

КЪТЛИП, Скот М. Ефективен публик рилейшънс / Скот М. Кътлип, Алън Х. Сентър, д-р Глен М. Бруум ; Прев. Десислава Бошнакова, Евелина Христова. — 2. изд. — София : РОЙ Комюникейшън, 2007. — 550 с. : ил. ; Индекс с. 543—550 ; Библиогр. и бележки след всяка част
ISBN 9789549335071

System number [000110040]

ЛАБИРИНТЪТ на света. Какво? Вечността : Т. 3. / Прев. от фр. ез. Виктория Кьосевска. — София : Стигмати, 2006. — 344 с. : Бележки под линия
ISBN 9789549521795

System number [000106735]

ЛАБОРДЕТА, Мигел. Поезия. Избрани стихотворения = Poesia. Poesias escogidas [Labordeta, Miguel] / Мигел Лабордета ; Състав. и прев. Рада Панчовска. — София : Проксима-РП, 2008. — 158 с. : Библиогр. с. 154

ISBN 9789549181562

System number [000113689]

ЛЕВИЦКА, Марина. Кратка история на тракторите (на украински) : Роман / Марина Левицка ; Прев. от англ. ез. Надежда Радулова. — София : Обсидиан, 2006. — 320 с.

ISBN 9547691287

ISBN 9789547691285

System number [000113617]

ЛИРИЧНА прегръдка : 155 български поети за Русия и Москва : Антология / Ред. Благовеста Касабова и др. — София : Феномен ; Дом на Москва в София, 2006. — 252 с.

ISBN 9545490608

ISBN 9789545490606

System number [000109998]

ЛИХАНОВ, Алберт Анатолиевич. Момчето и момичето : Съвременна диалогия : Никой : Роман : Счупената кукла : Роман / Алберт Анатолиевич Лиханов ; Прев. от рус. ез. Ганка Петкова Константинова. — София : Хайни, 2008. — 350 с.

ISBN 9789549835724

System number [000113593]

ЛЮИС, Хилда. Кралицата на разврата / Хилда Люис ; Прев. Елена Попова. — София : Астерим, 2008. — 358 с.

ISBN 9789548799072

System number [000113819]

МАНГАЛАКОВА, Таня. Нашенци в Косово и Албания / Таня Мангалакова. — София : Ифо Дизайн ООД, 2008. — 144 с. : цв. ил.

ISBN 9789544510275

System number [000113932]

МАНЕВ, Христо. Вълнения на духа / Христо Манев. — София : Феникс — Христо Манев, 2008. — 40 с.

ISBN 9789549229714

System number [000110057]

МАРИАНИ, Скот. Ръкописът на Фулканели : Роман / Скот Мариани ; Прев. от англ. ез. Веселин Лаптев. — София : Обсидиан, 2007. — 320 с.

ISBN 9789547691537

System number [000113500]

МАТЕЕВ, Матей Димитров. Нов сборник за историята на село Константин : Разказ за селото и неговите хора 1879-2008 / Матей Димитров Матеев, Димитър Стефанов Даскалов. — Велико Търново : Ровита, 2008. — 376 с. : ил.

ISBN 9789548914239

System number [000110037]

МЕЙ, Антоанет. Клавдия. Жената на Пилат : Роман / Антоанет Мей ; Прев. от англ. ез. Екатерина Йорданова. — София : Обсидиан, 2007. — 400 с.

ISBN 9789547691551

System number [000113494]

МИНЧЕВ, Борис. Психология на човешкото развитие : Курс лекции / Борис Минчев. — Варна : ВСУ Черноризец Храбър, 2008. — 171 с. : табл. ; фиг. ; Библиогр. с. 161—171

ISBN 9547153110

ISBN 9789547153110

System number [000113588]

МОДЕЛИ на педагогическо взаимодействие семейство-детска градина / Димитър Виолетов Гюров и др. — София : Просвета, 2008. — 224 с. : ил ; Библиогр. с. 222—223

ISBN 9789540121840

System number [000110045]

МОРГАН, Филипа. Чосър и легендата за добрите жени / Филипа Морган ; Прев. от английски ез. Ива Дончева. — София : Еднорог, 2008. — 320 с.

ISBN 9789543650354

System number [000110242]

МОШЕН, Люси. Класическата парадигма : Сб. разкази / Люси Мтшен. — София : Аргус, 2008. — 160 с.

ISBN 9789545701702

System number [000113600]

МУТАФЧИЕВА, Вера Петрова. Избрани произведения : Т. 1. — Вера Петрова Мутафчиева. — Пловдив : Жанет-45, 2008.

1. Летопис на смутното време : Роман; 2. Кърджалийско време : Изследване; 3. Аз, Анна Комнина : Роман ; Рицарят : Роман за юноши; 4. Случаят Джем : Роман; 5. Османска социално-икономическа история; 6. Книга за Софроний : Роман ; Процесът 1873 : Роман ; Съединението прави силата (Сценарий за неосъществен филм) : Роман; 7. Предречено от Пагане : Роман за юноши ; Белот на две ръце : Роман; 8. И Клио е муза ; Белият свят : Есета; 9. Семейна сага. Разгадавайки баща си. Бомбите; 10. Реакции. Публицистика. Интервюта; 11. Бивалици I. ; Бивалици II; 12. Бивалици III. ; Небивалици.

System number [000109941]

НАФИ, Уилям. Секс престъпления : От Ренесанса до Просвещението / Уилям Нафи ; Прев. Адриана Нешева. — София : Астерим, 2008. — 254 с. : ил. ; Библиогр. с. 240—246

ISBN 9789548799102

System number [000113821]

НЕДКОВА, Оля. Чешмата на Елия : Хайку / Оля Недкова. — Разград : Полиграф, [2009]. — 48 с.

ISBN 9789547731356

System number [000113853]

НИКОЛЧИНА, Миглена Илиева. Градът на амазонките : Стихотворения и поеми / Миглена Николчина ; Ред. Георги Господинов. — Пловдив : Жанет-45, 2008. — 208 с. : ил.

ISBN 9789544914783

System number [000110278]

- ПАВЛОВ, Валентин. Познати сезони : Поетични отражения / Валентин Павлов-Вай. — София : АСИ, 2008. — 150 с. : ил.
ISBN 9789549336498
System number [000113841]
- ПАКСМАН, Джеръми. Англичаните : Портрет на един народ / Джеръми Паксман ; Прев. от англ. ез. Боряна Джанабетска. — 2. изд. — София : Еднорог, 2007. — 396 с. : Бележки под линия и на автора с. 377—396
ISBN 9789543650231
System number [000109963]
- ПАНАГЮРЦИ — вчера и днес : Кн. 2. — Панагюрище : Оборище, 2008. — 584 с. : фотогр.
ISBN 9789549197068
System number [000109227]
- ПАНЮШКИН, Валерий. Газпром : Новото руско оръжие / Валерий Панюшкин, Михаил Зигар съвместно с Ирина Резник ; Прев. Любомир Чолаков. — София : НСМ Медиа, 2008. — 268 с.
ISBN 9789548477574
System number [000113407]
- ПЕНЧЕВА, Станка. Тук съм : Т. 1. — Пловдив : Жанет-45, 2008. — 408 с. : ил.
ISBN 9789544914318
System number [000109971]
- ПЕНЧЕВА, Станка. Тук съм : Т. 2. — Пловдив : Жанет-45, 2008. — 488 с. : ил.
ISBN 9789544914332
System number [000109972]
- ПЕТКОВ, Динко. Аз, прочетеният вестник : Досието на един пловдивски главен редактор / Динко Петков. — Пловдив : Жанет-45, 2008. — 188 с.
ISBN 9789544914363
System number [000109974]
- ПЕТКОВ, Кръстьо. Учителската стачка — 2007 г. : Сбогом на солидарността / Кръстьо Петков. — София : Христо Ботев, 2008. — 148 с. : ил. ; Библиогр. с. 159
ISBN 9789544459529
System number [000110058]
- ПЕТРОВА, Надежда. Среца с рода на Апостола / Състав. Надежда Петрова. — Велико Търново : Абагар, [2009]. — 56 с. : ил.
ISBN 9789548259804
System number [000113684]
- ПИЙЛИНГ, Ник. Брилянтните преговори : Онова, което знаят, правят и казват най-добрите преговарящи / Ник Пийлинг ; Прев. от англ. Евгения Миру. — София : Агат-Ах, 2008. — 148 с. : ил.
ISBN 9789549877205
System number [000110266]
- ПИТЪРСЪН, Холи. Мистър Гувернант : Роман / Холи Питърсън ; Прев. от англ. ез. Силвия Падальска. — София : Обсидиан, 2007. — 384 с.
ISBN 9789547691582
System number [000113505]
- ПО пътя на миналото : Сб. научни статии по повод 65-годишнината на д-р Георги Китов / Състав. и ред. Диана Димитрова Димитрова. — София : Арос, 2008. — 228 с. : цв. ил. ; Библиогр. след всяка тема
ISBN 9789549873498
System number [000113704]

ПОПОВ, Радко. Исус Христос в Корана / Радко Попов. — София : Фондация Покров Богородичен, 2008. — 192 с. : Речник на арабските термини и имена с. 162—164 ; Библиогр. с. 177—190
ISBN 9789549700763

System number [000113563]

ПУХАЛЕВ, Георги. Казано на каменски : Етнолингвистично изследване на кв. Каменица — Веллингград / Георги Пухалев, Славка Керемедчиева, Илияна Генев-Пухалева. — София : Лесотехнически университет, 2008. — 240 с. : ил. ; Библиогр. с. 219

ISBN 9789543320325

System number [000110011]

РАЙС, Ан. Христос. Годишите след Египет : Роман / Ан Райс ; Прев. от англ. ез. Иглика Василева. — София : Обсидиан, 2006. — 320 с.

ISBN 9547691260

ISBN 9789547691261

System number [000113491]

РИНДОВА, Бистра. Непознатият Константин Муравиев / Бистра Риндова. — Пазарджик : Беллопринт, 2008. — 224 с. : ил. ; Бележки под линия

ISBN 9789546842053

System number [000110016]

РОДНА реч в Америка / Лили Паслиева и др. ; Въвед. Лили Паслиева. — Чикаго : Български учебен център Знание, 2008. — 111, [1] с., [16] с. : цв. ил. ; ил.

System number [000114528]

РУБЕНФЕЛД, Джед. Тълкуване на убийството : [Роман] / Джед Рубенфелд ; Прев. Елена Кодинова. — София : Бард, 2008. — 462 с.

ISBN 9789545859625

System number [000113827]

РУСКОВ, Милен. Захвърлен в природата : Роман / Милен Русков. — Пловдив : Жанет-45, 2008. — 323 с.

ISBN 9789544914677

System number [000109996]

САЛМОВА, Мирослава. Четири червени празни рамки : [Стихове] / Мирослава Салмова. — София : Карина М, 2008. — 80 с.

ISBN 9789543150533

System number [000109975]

СТАМБОЛОВА, Албена. Авантюра, за да мине времето : Роман / Албена Стамболова. — София : Обсидиан, 2007. — 303 с.

ISBN 9789547691643

System number [000113496]

ТАКАКИ, Роналд. Различно огледало : История на мултикултурна Америка / Роналд Такаки ; Прев. от англ. ез. Цвета Цанева. — София : Стигмати, 2008. — 640 с. : Бележки с. [568]-633 ; Индекс с. 634-639

ISBN 9789543360598

System number [000113510]

ТАУН, Фил. Правило №1. Да се научим да инвестираме / Фил Таун ; Прев. от англ. ез. Маргарита Спасова. — София : Обсидиан, 2006. — 304 с.

ISBN 9547691236

ISBN 9789547691230

System number [000113503]

ТЕМПЛАР, Ричард. Правилата на богатството / Ричард Темплар ; Прев. от англ. ез. Елка Виденова. — София : Обсидиан, 2007. — 240 с.
ISBN 9789547691469
System number [000113694]

ТОКПЪНАР, Джеми. Как да станем за сутрешния намаз? / Джеми Токпънар ; Прев. Сарих Халил. — София : Главно мюфтийство на мюсюлманите в Република България, 2008. — 208 с. : Кратък терминологичен речник с. 205-208
ISBN 9789549880182
System number [000110060]

ТОМПСЪН, Карлийн. Шестица купа : [Роман] / Карлийн Томпсън ; Прев. Мария Панева. — София : Бард, 2008. — 368 с.
ISBN 9789545859595
System number [000113816]

ТОПИЛСКА, Елена. Генералът и манекенката : [Криминален роман] / Елена Топилска ; Прев. [от рус. ез.] Любомир Чолаков. — София : НСМ Медиа, 2007. — 312 с.
ISBN 9789548477123
System number [000113641]

ТОПИЛСКА, Елена. Героите не ги убиват : [Криминален роман] / Елена Топилска ; Прев. [от рус. ез.] Любомир Чолаков. — София : НСМ Медиа, 2007. — 240 с.
ISBN 9789548477154
System number [000113638]

ТОПИЛСКА, Елена. Капан за руси мъже / Елена Топилска ; Прев. [от рус. ез.] Любомир Чолаков. — София : НСМ Медиа, 2008. — 213, [1] с.
ISBN 9789548477604
System number [000113392]

ТРОИЦКИ, Андрей. Бавареца : [Роман] : Ч. 1. Челен удар : Ч. 2. Клетка за Котарака / Андрей Троицки ; Прев. от рус. Георги Рачев. — София : НСМ Медиа, 2006-. — 366, [1] с. : 430, [1] с.
System number [000113449]

ТРУХЧЕВ, Вълко. Вресовски преживелици / Вълко Трухчев. — Бургас : Информа принт, 2008. — 336 с. : ил.
ISBN 9789549226065
System number [000110004]

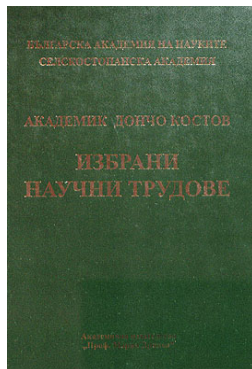
УЕСТЛЕЙК, Доналд. Роден богат : [Роман] / Доналд Уестлейк ; Прев. от англ. ез. Петко Петков. — София : Бард, 2008. — 384 с.
ISBN 9789545859588
System number [000113812]

УЧЕБНИК по персийски език : Ч. 1.- 2. прераб. изд. — София : Просвета, 2008. — 366 с. : Библиогр. с. 359
ISBN 9789540121925
System number [000110049]

ХАДЖОЛЯН, Масис. Съдебната власт / Масис Хаджолян. — Варна : ВСУ Черноризец Храбър, 2008. — 124 с. : Библиогр. с. 122
ISBN 9789547153974
System number [000113655]

- ХАМВАШ, Бела. Философия на виното / Бела Хамваш ; Прев. от унг. Светла Кьосева. — София : Стигмати, 2008. — 120 с. : Показалец (с. 116-118)
ISBN 9789543360369
System number [000113399]
- ХАРИС, Джералдин. Илюстрована енциклопедия Древен Египет / Джералдин Харис, Делия Пембъртън ; Прев. от англ. ез. Теодор Михайлов. — София : Световна библиотека, 2008. — 184 с. : цв. ил. ; Азб. показалец с. 183—184
ISBN 9789548615938
System number [000113879]
- ХАРИС, Робърт. Imperium : [Роман] / Робърт Харис ; Прев. от англ. Веселин Лаптев. — София : Обсидиан, 2007. — 395 с.
ISBN 9789547691391
System number [000113411]
- ХЕРБЕРТ, Збигнев. Натюрморт с юзда / Збигнев Херберт ; Прев. от пол. ез. Вера Деянова. — София : Стигмати, 2008. — 184 с.
ISBN 9789543360642
System number [000113650]
- ХОПС, Дейвид. Бандата от Чарлстаун / Дейвид Хопс ; Прев. Антоанета Дончева-Стаматова. — София : НСМ Медиа, 2007. — 299 с.
ISBN 9789548477093
System number [000113397]
- ХОРОЗОВ, Филип. На капчици изтече реката / Филип Хорозов. — София : Захарий Стоянов, 2008. — 64 с.
ISBN 9789540902746
System number [000113851]
- ХРИСТОЗОВ, Петър. Двучието на гнома : Политически роман / Петър Христозов. — София : Водолей, 2008. — 208 с.
ISBN 9789549415391
System number [000113611]
- ХРИСТОЗОВ, Петър. Не за себе си : Кн. 1. Не за себе си / Петър Христозов. — София : Водолей, 2009. — 168 с.
ISBN 9789549415414
System number [000113609]
- ХРИСТОЗОВ, Петър. Шведът от Бошняшките колиби на Угърчин : Документална повест за д-р Стоян Бошнаков / Петър Христозов. — София : Водолей, 2008. — 152 с. : сн.
ISBN 9789549415384
System number [000113560]
- ЧЕТВЪРТ век испанска поезия 1980—2005 : Антология / Подбор, предг. и бележки Хосе Луис Гарсия Мартин ; Прев. от исп. Рада Панчовска. — София : Проксима-РП, 2008. — 171, [5] с. : портр.
ISBN 9789549181555
System number [000113452]
- ШЕВАЛИЕ, Треиси. Жива жар : Роман / Треиси Шевалие ; Прев. от англ. Майя Пенчева. — София : Обсидиан, [б. г.]. — 348, [1] с.
ISBN 9789547691513
System number [000113395]

АКАДЕМИК ДОНЧО КОСТОВ

Костов, Дончо. Избрани научни трудове. — София : Акад. изд. Проф. М. Дринов, 2009. —607 с.

Из Предговора на Редакционната колегия

Академик Дончо Костов е един от основателите на генетиката в България. Забележителните му изследвания в тази област му донасят широка известност и световно признание, които траят и до наши дни. Акад. Д. Костов е роден на 19 юни 1897 г. в малкото подбалканско селце Локорско, намиращо се недалеч от София. Започнал жизнения си път в будно, макар и скромно селско семейство, талантливият младеж печели стипендия и получава солидно агрономическо образование в Университета в гр. Хале (Германия), където през 1924 г. защитава докторат по естествени науки. По-късно (1926-1929 г.) специализира в Харвардския университет в гр. Бостън (САЩ) при световноизвестния генетик проф. Е. М. Ийст. Завръща се в България и вече като изграден и утвърден учен е поканен на работа от акад. Н. И. Вавилов в ръководените от него Лаборатория по генетика в Санкт-Петербург (тогава Ленинград) и Института по генетика в Москва. Това е най-плодотворният период от неговата забележителна научна кариера (1931-1939 г.), през който публикува почти половината от научните си трудове. През последните 10 години от своя живот е директор на Централния земеделски изпитателен институт в София, който се превръща в център на земеделската наука у нас. Умира на 9 август 1949 г. в най-смутния период на политическо налагане на псевдонаучните идеи на Т. Д. Лисенко и преследване на привържениците на класическата генетика, чийто най-ярък представител е самият акад. Дончо Костов.

За своя сравнително кратък творчески път, продължил 25 години (1924-1949 г.), акад. Дончо Костов публикува над 200 научни и още толкова научно-популярни статии. Основната част от научните му трудове са отпечатани в най-реномираните и до днес международни научни списания като Nature, Science, Proceedings of the National Academy of Sciences of USA, Genetics, Genetica, Current Science, Cytologia и др.

Творческият път на акад. Дончо Костов преминава през първата половина на миналия век, но и до днес той продължава да е широко известен и цитиран автор извън страната. У нас обаче той е недостатъчно познат.

По повод 60-годишнината от смъртта на акад. Д. Костов, която се навърши на 9 август тази година, Институтът по генетика „Акад. Д. Костов“ при БАН реализира издаването на сборник избрани научни трудове на акад. Д. Костов по инициатива и със съдействието на Научното селскостопанско историческо дружество и с помощта на Агробиоинститута при Селскостопанската академия.

Основен принцип при съставянето на сборника е представянето в автентичен вид на най-известните научни трудове на акад. Д. Костов. При подбора са застъпени всички направ-

ления в изследванията на автора, като са включени 69 публикации. В приложение към сборника е представен списък на книгите, написани за акад. Д. Костов и издадени у нас, отразяващи неговия жизнен път и приносите му в областта на генетиката и селекцията.

С издаването на сборника съставителите се надяват, че изключително ценните научни публикации на акад. Д. Костов, които не са изгубили своето значение и днес, ще стигнат до българските учени.

ИЗЛОЖБА “АПОЛОНИЯ ПОНТИЙСКА – ЕДИН ВЕК АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ”

Тодор Стойчев — връзки с обществеността на НАИМ, E-mail: todor_stoytchev@abv.bg

Работен момент от разкопките.
Снимка: архив на Кръстина Панайотова.

Както е известно, Аполония е най-старият град-държава по днешното Българско черноморие. Основан е през последната четвърт на VII век пр.Хр. от преселници от Милет и други центрове на древна Йония. В чест на бог Аполон градът издига негов храм на високата част на днешния остров Свети Кирик. В началото на V век пр.Хр. там е била поставена колосална бронзова статуя, изваяна от прочутия скулптор Каламис. Благодарение на стратегическото си местоположение и богатата на полиметални руди околност градът се утвърждава като първостепенен посредник в търговията между Елада и Тракия.

Проучванията повече от 100 години в Аполония (днешен Созопол) са провеждани под ръководството на редица водещи специалисти от НАИМ — БАН. Кураторите на изложбата ст.н.с. д-р Кръстина Панайотова и ст.н.с. д-р Мария Рехо са подбрали 60 от десетките хиляди открити до сега находки; основният акцент на изложбата е некрополът на античния град, защото той е най-добре проученият от този период не само в България, но и в цяла Европа. Има разкрити повече от 2300 гробни съоръжения, стотици останки от възпоменателни ритуали в памет на починалите. За първи път у нас се показват пред широката

публика двойната флейта на убитя 17-годишна хетера (средата на V век пр.Хр.), къс меч от гроб на 10-годишно момче (края на V век пр.Хр.) и някои любовни дарове за погребаните под формата на релефни и рисувани вази, какъвто е Ерос (бог на любовта) с петел от гроб на дете (средата на IV век пр.Хр.).

Особен интерес представлява и съд с рисувана сцена на *симпозион* (360-340 г. пр. Хр.) — в него са участвали мъже аристократи, излегнали се на ложета, пред тях са поставени трапези, а хетерите и музикантите са ги забавлявали. Така са се решавали ежедневните конфликти и са се заздравявали приятелства чрез общи забавления. Смята се, че в основата им е култът към Дионис — бога на виното, веселието, опиянението и растителните сили в природата. От *симпозион* произлиза съвременната дума *симпозиум*, на която сега се предава друго значение — използва се за означаване на конференции с обмяна на научни идеи. Върху атически червенофигурен съд (IV век пр.Хр.) с невероятно майсторство е представена булка със златна

Сцена на симпозион върху атически червенофигурен кратер (360-340 г. пр.Хр). Снимка: Красимир Георгиев.

находки — част от постоянната експозиция на НАИМ, най-известната от които е надгробната плоча на Дейнес, син на Анаксандър (края на VI — началото на V век пр.Хр.). От научна гледна точка гробните дарове от некропола на Аполония показват какво е било необходимо на погребаните през следващия им живот, според разбиранията на общността. Т. е., в действителност находките показват какви са били бита, ежедневието, културата и вярванията на обществото през античността по нашите земи.

Дарове от гроб на дете — астрагалоси (ашици), статуетки на актьори, акробатки и съдове от IV век пр.Хр. Снимка: Красимир Георгиев.

Атически лекит със сцена, представляваща булка от втората четвърт на IV век пр.Хр., детайл. Снимка: Красимир Георгиев.

Статуетка на акробатка, гробен дар на дете от втората четвърт на IV век пр.Хр. Снимка: Красимир Георгиев.

**ПРЕДСТОЯЩИ ИЗЛОЖБИ В ЦЕНТРАЛНАТА СГРАДА НА БАН,
УЛ. “15-ТИ НОЕМВРИ“ №1
Лидия Чолпанова, E-mail: refer1@cl.bas.bg**

1. 100 години Национален археологически музей – 7 декември 2009 г. - 7 януари 2010 г.